

*Présidence : M. Jamal Ikazban, président.
Voorzitterschap: de heer Jamal Ikazban, voorzitter.*

INTERPELLATIONS

M. le président.- L'ordre du jour appelle les interpellations.

INTERPELLATION DE M. JEF VAN DAMME

À M. BRUNO DE LILLE, SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE, CHARGÉ DE LA MOBILITÉ, DE LA FONCTION PUBLIQUE, DE L'ÉGALITÉ DES CHANCES ET DE LA SIMPLIFICATION ADMINISTRATIVE,

concernant "l'aménagement de zones piétonnes".

M. le président.- La parole est à M. Van Damme.

M. Jef Van Damme *(en néerlandais)*.- *En mai de l'année dernière, vous nous avez présenté le Plan piéton, dont l'objectif est de valoriser et rendre plus agréables les déplacements des piétons à Bruxelles.*

Vous avez déclaré être en charge de l'élaboration des projets, tandis que la ministre Grouwels veillait à leur mise en œuvre. Cette situation pourrait générer des tensions. Une série d'autres plans que vous avez initiés, en particulier le Plan Iris 2, tardent à se concrétiser.

Quel est l'état d'avancement du Plan piéton ? Quels sont les changements concrets intervenus en un an pour le piéton bruxellois ? Vous avez annoncé l'aménagement de vingt kilomètres de zones piétonnes d'ici 2018. En 2012, on ne comptait que cinq kilomètres de zones piétonnes, concentrés principalement autour de la Grand-Place.

Où en est la phase de consultation des communes ? Qu'en résulte-t-il ? Une enquête publique a-t-elle été lancée ?

INTERPELLATIES

De voorzitter.- Aan de orde zijn de interpellaties.

INTERPELLATIE VAN DE HEER JEF VAN DAMME

TOT DE HEER BRUNO DE LILLE, STAATSSECRETARIS VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST, BELAST MET MOBILITEIT, OPENBAAR AMBT, GELIJKE KANSEN EN ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING,

betreffende "de aanleg van voetgangerszones".

De voorzitter.- De heer Van Damme heeft het woord.

De heer Jef Van Damme.- De staatssecretaris heeft in mei vorig jaar het voetgangersplan ontvouwd. Sp.a is erg blij met het feit dat er meer aandacht komt voor de voetgangers in Brussel. Te voet gaan is een onderschatte verplaatsingsmodus. Eigenlijk is iedereen voetganger, ook de automobilist, de openbaarvervoergebruiker en de fietser. Voetgangers zijn een essentieel onderdeel van de stad. Er moet nog heel veel gebeuren om het voor hen aangenamer te maken. De afgelopen jaren was de voetganger een verwaarloosde weggebruiker.

In het plan worden een aantal heel concrete doelstellingen aangekondigd. U hebt zelf gezegd dat u de plannen maakt en dat minister Grouwels, bevoegd voor Openbare Werken, ze uitvoert. Dat is natuurlijk kort door de bocht. Ik veronderstel dat minister Grouwels ook niet altijd even blij is met dat idee. Het zorgt alleszins voor spanning. We zien dat de uitvoering van een aantal andere plannen die u hebt gelanceerd, niet in het minst het Iris 2-plan, niet altijd even snel verloopt.

Pourriez-vous nous transmettre la liste des zones piétonnes existantes depuis 2009, et de celles qu'il est prévu d'aménager dans le futur, ainsi que l'année prévue pour leur réalisation et le nombre de mètres concernés ?

Quel est le nombre de zones piétonnes existantes et leur trajet ? Une signalétique donnant une indication des distances a-t-elle été mise en place ?

Discussion

M. le président. - La parole est à M. De Lille.

M. Bruno De Lille, secrétaire d'État (en néerlandais). - *Le Plan piéton a été définitivement approuvé en deuxième lecture en décembre 2012. Après l'approbation du plan en première lecture, plusieurs communes et conseils consultatifs ont été consultés et le texte a été adapté sur un nombre limité de points, sur la base de leurs remarques.*

Le Plan piéton élabore en détail la stratégie concernant la politique piétonne, dont les grandes lignes ont été initialement tracées dans le Plan Iris 2. Les deux plans sont compatibles entre eux.

Le Plan Iris 2 donne effectivement la vision globale et la stratégie pour tous les segments de la mobilité. Les plans spécifiques pour la sécurité routière, les cyclistes, les marchandises, et donc également les piétons, donnent un aperçu détaillé des objectifs, actions et connaissances par domaine de mobilité. Étant donné qu'une vaste enquête publique a été réalisée pour Iris 2, il ne s'avérerait pas utile de recommencer pour ces plans.

Ce Plan piéton stratégique pour Bruxelles est

Wat is de stand van zaken van het voetgangersplan? Wat is er op een jaar tijd concreet veranderd voor de Brusselse voetganger? U kondigde aan dat er twintig kilometer autovrije straten zouden bijkomen tegen 2018. In 2012 was er slechts vijf kilometer voetgangerszone en dat betrof vooral de autoloze zone rond de Grote Markt.

Hoever staat het met de consultatieronde met de gemeenten? Wat is het resultaat daarvan? Is er een openbaar onderzoek gelanceerd?

Ik had ook graag een lijst van de bestaande en bijkomende voetgangerszones, het liefst vanaf 2009 en niet alleen van het laatste jaar.

Verder kreeg ik ook graag een lijst van de geplande voetgangerszones, het aantal meter en het geplande jaar van realisatie. Ik hoop dat u me daarvoor niet gaat doorsturen naar minister Grouwels.

Hoeveel voetgangersroutes bestaan er en wat is hun traject? Zijn er al afstandsborden geplaatst?

Bespreking

De voorzitter. - De heer De Lille heeft het woord.

De heer Bruno De Lille, staatssecretaris. - Ik merk dat de heer Van Damme het voetgangersplan goed heeft gelezen want hij citeert er al zinnen uit, zoals 'iedereen is voetganger'. Dat is een van de kernbegrippen van het voetgangersplan.

Ik ben blij met de interesse in het voetgangersbeleid in het gewest. Het voetgangersplan is een jaar geleden in eerste lezing goedgekeurd, maar pas in tweede lezing definitief goedgekeurd in december 2012. Na de goedkeuring van het plan in eerste lezing hebben we een aantal adviesraden en gemeenten geconsulteerd. Op basis van de feedback van die instanties hebben we de tekst op een beperkt aantal punten aangepast.

Het voetgangersplan werkt op een gedetailleerde wijze de strategie van het Brusselse voetgangersbeleid uit. De grote lijnen werden ontwikkeld in het Iris 2-plan. De twee plannen zijn niet strijdig, maar compatibel met elkaar.

Het Iris 2-plan geeft namelijk de globale visie en strategie voor alle onderdelen van de mobiliteit. De

unique, y compris au niveau international.

Premièrement, il donne à toutes les parties intéressées un aperçu global de l'importance de la marche dans la ville et des énormes avantages qu'elle offre. L'enquête nationale de mobilité Beldam évalue à 37% la proportion de la marche dans l'ensemble des déplacements effectués à Bruxelles. C'est un résultat très satisfaisant et largement supérieur à l'estimation de nombreuses personnes.

Deuxièmement, il stipule clairement ce qui doit être réalisé aux différents niveaux administratifs afin de faire de Bruxelles une ville piétonne exemplaire. Il formule des recommandations et directives au niveau de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, de la gestion du trafic et du (ré)aménagement de l'espace public.

La ministre Grouwels n'est donc pas seule responsable de la mise en œuvre de ce plan. Le secrétaire d'État Madrane est, par exemple, le premier concerné par les adaptations du Règlement régional d'urbanisme. Quant aux responsables communaux, ils ont un rôle important à jouer pour ce qui touche au réaménagement de l'espace public.

L'essentiel des actions à entreprendre est résumé dans les GO10, les dix critères pour un bon (ré)aménagement de l'espace public, qui garantissent un excellent aménagement pour les piétons.

La force de cette méthode est qu'elle ne met pas en avant un type d'aménagement comme étant l'unique solution, mais qu'elle prévoit que chaque réaménagement effectué à Bruxelles puisse et doive tenir compte du confort du piéton. L'un des critères est l'«Universal Design», qui veut que chaque réaménagement effectué soit accessible à tous, y compris aux personnes à mobilité réduite.

Le Plan piéton prévoit des actions et mesures à deux niveaux : d'une part, les mesures souhaitées sont stimulées et facilitées. Un vade-mecum est actuellement établi pour le GO10, lequel permettra aux acteurs concernés par le (ré)aménagement de l'espace public d'appliquer rapidement et facilement les principes prévus, dès le commencement. D'autre part, nous ajustons progressivement les normes, afin que les choix

spécifiques plans pour de verkeersveiligheid, voor de fietsers, voor de goederen en dus ook voor de voetgangers geven een gedetailleerd overzicht van de doelstellingen, acties en kennis per mobiliteitsdomein. Aangezien er voor het Iris 2-plan een uitgebreid openbaar onderzoek is gevoerd, bleek het niet noodzakelijk dat opnieuw te doen voor die plannen.

Al vanaf mijn aantreden heb ik aangekondigd dat ik in mijn beleid veel aandacht zou hebben voor de voetganger, die vaak vergeten wordt. Het strategische voetgangersplan voor Brussel is dan ook uniek, ook internationaal gezien. Een aantal steden heeft voetgangersplannen, maar dat zijn toch uitzonderingen.

Ten eerste geeft het voetgangersplan aan alle geïnteresseerden een omvattend overzicht van het belang van het stappen in de stad en de enorme voordelen ervan. Veel mensen onderschatten bijvoorbeeld het aantal voetgangers in Brussel.

Als men zou vragen hoeveel verplaatsingen er te voet gebeuren, zou dat waarschijnlijk tamelijk laag ingeschat worden. Volgens de analyse op basis van de nationale mobiliteitsenquête Beldam gebeurt in Brussel 37% van alle verplaatsingen te voet. Het aandeel van de wagen daalt van 50% naar 32%.

Onder 'te voet gaan' verstaat men niet 'de deur uitgaan en naar de auto wandelen'. Te voet gaan wordt bekeken als een verplaatsing van minstens tien minuten met een doel, onder meer om naar het werk te gaan, om boodschappen te doen of om de kinderen naar school te brengen. Een percentage van 37% is heel erg goed, ook wanneer men het op Europees niveau bekijkt.

Ten tweede maakt het voetgangersplan duidelijk wat er moet gedaan worden op de verschillende bestuursniveaus om van Brussel een voorbeeldvoetgangersstad te maken. Zo zijn er aanbevelingen en richtlijnen op het vlak van ruimtelijke planning, stedenbouw, verkeersbeheer en (her)aanleg van de openbare ruimte.

Het is niet alleen minister Grouwels die het voetgangersplan moet uitvoeren. Bij het plan zijn veel meer collega's betrokken. Zo is bijvoorbeeld staatssecretaris Madrane de eerste betrokkene als het gaat om aanpassingen van de gewestelijke stedenbouwkundige verordeningen, wat een grote

effectués en faveur du piéton reçoivent un caractère contraignant et soient de plus en plus évidents.

Les principaux éléments stratégiques de ces plans doivent être intégrés dans le Plan régional de développement durable (PRDD). Une enquête publique sera par ailleurs réalisée à ce sujet.

Troisièmement, le Plan piéton prévoit d'améliorer les connaissances sur la marche, en demandant par exemple aux communes d'établir chaque année une mise à jour du nombre de kilomètres de zones piétonnes et résidentielles.

Sur la base des données recueillies en 2012 auprès des communes, qui doivent être affinées, Bruxelles Mobilité arrive à un total de 7,6km de zones piétonnes et de 6,7km de zones résidentielles. Nous sommes donc sur la bonne voie. Il convient toutefois de souligner que la politique piétonne comporte bien plus que l'aménagement de zones spécifiques destinées aux piétons. Nous voulons garantir aux piétons des déplacements rapides, confortables et sûrs partout dans la ville.

Outre la collecte d'informations, la sensibilisation et la communication sont très importantes. Une étude objective a révélé que les commerçants surestimaient le nombre d'automobilistes et sous-estimaient le nombre de piétons parmi leurs clients. Nous avons présenté les résultats de cette étude aux commerçants. C'est important, car de nombreuses instances et personnes ont beaucoup à gagner avec une politique piétonne, mais doutent pourtant des avantages qui y sont liés.

Enfin, un partenariat est en cours de préparation avec les communes, afin d'appliquer de manière pratique le Plan piéton sous toutes ses facettes sur leur territoire. Un 'walkpad' est développé, sur la base duquel les besoins sont analysés rue par rue. Ces résultats sont ensuite transmis aux communes pour qu'elles en tiennent compte dans la planification de leurs futurs travaux.

Mon administration examine actuellement comment effectuer et financer cette mission, qui s'avère passablement vaste et coûteuse. Il faudra vraisemblablement procéder en plusieurs phases.

impact zal hebben op het voetgangersbeleid. Ook de collega's binnen de gemeenten zijn daar betrokken partij omdat het gaat om de heraanleg van de openbare ruimte.

De essentie van de acties voor voetgangers is samengevat in de GO10. Dat zijn tien criteria voor een goede (her)aanleg van de openbare ruimte. Wanneer men die respecteert, komt men gegarandeerd bij een uitstekende aanleg voor voetgangers. De tien criteria vindt u uiteraard in het plan.

De sterkte van die methode is dat er niet één type voorziening naar voor geschoven wordt als enige oplossing, zoals bijvoorbeeld een voetgangerszone of een woonerf, maar dat ze vooropstelt dat elke heraanleg in Brussel voetgangersvriendelijk kan en moet zijn. Een van de criteria is bijvoorbeeld 'Universal Design'. Dat wil zeggen dat alles wat men heraanlegt, toegankelijk moet zijn voor mensen met een beperkte mobiliteit. Als het voor hen toegankelijk is, is het dat ook voor iedereen.

Het is niet alleen belangrijk om te weten waar men naartoe moet, maar ook hoe men daar geraakt. Het voetgangersplan voorziet om die reden steeds in acties en maatregelen op twee sporen. Enerzijds worden de gewenste maatregelen gestimuleerd en gefaciliteerd. Voor de GO10 wordt op dit ogenblik een vademecum opgemaakt. Dat zal alle actoren betrokken bij de (her)aanleg van de openbare ruimte toelaten snel en makkelijk de vooropgestelde principes vanaf het begin toe te passen. Anderzijds worden de normen geleidelijk aangepast zodat de voetgangersvriendelijke keuzes een verplichtend karakter krijgen en steeds meer een evidentie worden. De aanpassing van de stedenbouwkundige verordening moet daarvoor zorgen.

Sinds eind december wordt er aan dat vademecum gewerkt. Met de staatssecretaris Madrane en de bevoegde diensten wordt bekeken welke aanpassingen er nodig zijn en hoe dat op een snelle en eenvoudige manier kan gebeuren. Verder willen we de principes ook in het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling opnemen. Daarvoor moet een openbaar onderzoek plaatsvinden. Hopelijk kan dat vrij snel gebeuren.

Het derde luik van het voetgangersplan bestaat erin dat de kennis over het stappen moet worden

verbeterd. Een van de initiatieven op dat vlak is de vraag aan de gemeenten om jaarlijks een update te maken van het aantal kilometer voetgangerszones en (woon)erf.

De gegevens van 2012 zijn niet erg verfijnd. Een van de actiepunten dit jaar is dan ook het verzamelen van juistere gegevens. In totaal zijn er nu 7,6 kilometer voetgangerszone en 6,7 kilometer woonerven. Er worden stappen vooruit gezet, maar er is nog een lange weg af te leggen. Ik benadruk dat een voetgangersbeleid meer inhoudt dan het aanleggen van specifieke voetgangersvriendelijke zones. We willen ervoor zorgen dat de voetganger zich overal op een snelle, comfortabele en veilige manier kan verplaatsen.

In het kader van het voetgangersbeleid is naast kennisverzameling ook sensibilisering en communicatie van groot belang. Met een objectief onderzoek hebben we bijvoorbeeld in een aantal Brusselse handelswijken onderzocht hoe de handelaars denken dat hun klanten naar de winkel komen en hoe die klanten daar naartoe zijn gekomen. Dat levert sprekende cijfers op.

In de Louizawijk bijvoorbeeld dachten de handelaars dat 53% van hun klanten met de wagen kwam, 28% met het openbaar vervoer en 14% te voet. In werkelijkheid kwam slechts 11% van de klanten met de wagen, 51% met het openbaar vervoer en 36% te voet. Wij hebben die resultaten aan de handelaars bezorgd zodat ze beter weten wat ze nodig hebben om in te spelen op de noden van de klanten. Een dergelijke aanpak is belangrijk omdat veel instanties en personen heel wat te winnen hebben bij een voetgangersbeleid en op dit moment onvoldoende vertrouwd zijn met de voordelen ervan.

Bovendien bereiden we op dit moment een partnerschap voor met de gemeenten om het voetgangersplan in al zijn facetten praktisch toe te passen op hun grondgebied. Daarbij wordt de huidige situatie bestudeerd en een 'walkpad' ontwikkeld. Op basis daarvan wordt straat per straat bekeken wat er nodig is zodat de gemeenten over de nodige informatie beschikken voor alle toekomstige werken.

Dat is een vrij omvangrijke en dure opdracht. Samen met de administratie wordt voorbereid hoe die kan worden betaald en uitgevoerd.

M. le président.- La parole est à M. Van Damme.

M. Jef Van Damme (en néerlandais).- *Pourriez-vous me transmettre la liste des rues piétonnes ou résidentielles existantes et projetées ?*

Vous n'avez pas répondu à la question concernant les itinéraires piétons balisés, avec indication des distances.

M. Bruno De Lille, secrétaire d'État (en néerlandais).- *Je peux vous transmettre la liste des zones piétonnes et résidentielles, en sachant qu'il s'agit plutôt d'une estimation que d'un calcul totalement fiable.*

L'un des points d'action de cette année consiste d'ailleurs à obtenir une vue beaucoup plus précise de la situation réelle.

M. Jef Van Damme (en néerlandais).- *Cette liste pourrait-elle être jointe au compte rendu de cette réunion ?*

M. Bruno De Lille, secrétaire d'État (en néerlandais).- *Nous n'y manquerons pas.*

La signalisation des cheminements piétons incombe aux communes. Le règlement des subventions en la matière doit encore être discuté dans le cadre du partenariat préparé avec les communes.

M. le président.- La liste sera transmise par le secrétariat de commission.

- *L'incident est clos.*

INTERPELLATION DE MME VIVIANE TEITELBAUM

Waarschijnlijk zal er gefaseerd moeten worden gewerkt. Zodra er daarover meer duidelijkheid is, zal ik daar zeker op terugkomen.

De voorzitter.- De heer Van Damme heeft het woord.

De heer Jef Van Damme.- Ik dank u voor uw antwoord en heb nog twee vragen in petto. Vooreerst had ik gevraagd een lijst van straten toe te voegen die op dit ogenblik al autovrij of een woonerf zijn, alsook degene die gepland zijn. Als u over exacte cijfers beschikt, kunt u allicht een dergelijke lijst doorgeven.

Voorts hebt u niets over de bewegwijzerde routes met afstandsborden gezegd die u hebt aangekondigd.

De heer Bruno De Lille, staatssecretaris.- Ik kan u de lijst bezorgen, waaruit blijkt we aan die totale lengtes van 6,7 en 7,6 kilometer komen. Ik garandeer u echter niet dat de lijst voor honderd procent juist is. Zelf hebben we het gevoel dat het eerder een benadering is van wat de facto aanwezig is. Deze cijfers zijn niet helemaal betrouwbaar.

Een van de actiepunten van dit jaar is dan ook dat we een veel preciezer beeld willen krijgen van wat nu echt aanwezig is.

De heer Jef Van Damme.- De lijst wordt dus aan het verslag toegevoegd.

De heer Bruno De Lille, staatssecretaris.- Ik zal u bezorgen wat we hebben. Dat is geen probleem.

Wat uw vraag over de voetgangersroutes betreft, is dat een van de manieren waarop gemeenten kunnen werken. Daar hebben we echter nog geen subsidiereglement voor. Dat moet in het partnerschap met de gemeenten worden gestoken, maar dat wordt op dit ogenblik nog voorbereid.

De voorzitter.- Het secretariaat van de commissie zal de lijst bezorgen.

- *Het incident is gesloten.*

INTERPELLATIE VAN MEVROUW VIVIANE TEITELBAUM